

In memoriam

SOCIETAT D'HISTÒRIA
NATURAL DE LES BALEARS

Miquel Duran i Ordinyana (Sencelles 1930 - Palma 2026)

La passada matinada de dia 26 d'agost de 2026 ha mort Miquel Duran i Ordinyana.

Fa prop de 50 anys que Miquel Duran i Ordinyana, científic especialitzat en l'estudi del plàncton marí, va crear el grup de recerca de caràcter multidisciplinari que va dur a terme una tasca molt rellevant en la comprensió dels fenòmens de producció marina a les badies de Mallorca. Anys més tard, entre 2007 i 2009 va publicar els 2 volums del llibre "Noms i descriptors del peixos de la mar Catalana". Un llibre que posa ordre al desgavell de la ictionímia catalana. Un complet estudi crític de la ictionímia, que inclou també informació ecològica i claus dicotòmiques, que permeten la identificació de totes les espècies de peixos de la Mar Catalana, és a dir la que banya les costes del Principat, les Illes i el País Valencià.

Miquel Duran i Ordinyana va néixer l'any 1930 a Sencelles. La seva infància i adolescència foren marcats pel cop d'estat i la guerra de 1936 i les seves conseqüències. El

seu pare va ser separat del magisteri i empresonat. Va estudiar batxillerat al col·legi dels franciscans d'Inca i posteriorment va cursar la llicenciatura en Ciències Naturals a la Universitat de Barcelona.

Acabats els seus estudis universitaris l'any 1952 va participar en el curs d'introducció a la investigació pesquera que el professor de la càtedra de zoologia Francisco Garcia del Cid va organitzar a Blanes per tal de formar investigadors que s'incorporarien a la secció de Biologia Marina de l'Institut de Biologia Aplicada del Patronat Juan de la Cierva del *Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC)*. Professors del curs foren Buenaventura Andreu, Ramon Margalef i Miquel Massutí Alzamora i hi participaren com alumnes, entre d'altres, Carles Bas Manuel Gómez Larrañeta i Julio Rodríguez-Roda. El curs es va realitzar a Blanes en uns locals del Jardí Botànic "Mar i Murtra" de Carlos Faust. Acabat el curs se va muntar un Laboratori Coster en el Grau de Castelló amb una estació experimental a Vinaròs i Duran en qualitat de becari deixant el laboratori de Blanes s'hi va incorporar per realitzar estudis sobre plàncton. Posteriorment, ja en qualitat de col·laborador científic va passar al laboratori de Vigo i posteriorment a Cadis des d'on participa en campanyes de recerca científica en el Sàhara i Mauritània.

L'any 1955 com resultat dels seus treballs en el *Instituto de Investigaciones Pesqueras* de Vigo va publicar a la revista *Investigación Pesquera* junt amb Ramon Margalef i Fernando Saiz *El fitoplancton de la Ría de Vigo de enero de 1953 a marzo de 1954* i treballant ja en el laboratori del *Instituto Español de Oceanografía* a Palma va publicar en el Boletín de l'Institut *Nota sobre los copépodos planctónicos del Mediterráneo occidental y del Mar de Alborán* i l'any 1965 a la publicació *Trabajos del Instituto Español de Oceanografía, Tintinoideos de las costas de Mauritania y Senegal*.

L'any 1959 Miquel Duran Ordinyana havia arribat com ajudant de laboratori a Palma centrant la seva activitat científica en l'estudi del plàncton i entre 1974 i 1981 va dirigir un completíssim estudi de la situació de l'ambient marí del port de Maó en col·laboració amb l'Institut de Ciències del Mar de Barcelona i la Universitat de les Illes Balears. Es realitzaren campanyes oceanogràfiques de periodicitat bimensual alguns anys i trimestral altres. L'objectiu d'aquestes campanyes era estudiar el medi ambient pelàgic del port i construir una base de dades oceanogràfiques amb paràmetres físics químics i biològics per poder realitzar estudis posteriors. A partir d'aquestes campanyes s'estudià l'ecologia del plàncton al Port de Maó en detall.

Els anys 1966 i 1967 va interrompre la seva activitat científica per atendre la impremta del seu pare a Inca, retornant a la recerca, esdevingué director del Centre Oceanogràfic de les Illes Balears des del 1968 fins al 1987, quan passà a exercir càrrecs de responsabilitat a la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern de les Illes Balears.

Miquel Duran també va ser un destacat il·lustrador científic de peixos. Els seus dibuixos, compleixen els estàndards de la il·lustració científica. Duran assoleix que el peix dibuixat "tingui l'aire" de l'espècie que representa, cosa que no sempre els il·lustradors de peixos aconsegueixen. Les seves il·lustracions són un aspecte molt important de la seva obra "Noms i descriptors del peixos de la mar catalana". Juntament a les il·lustracions l'obra publicada l'any 2007 el primer tom i 2010 el segon, inclou informació ecològica i claus dicotòmiques, profusament, il·lustrades i procura descripcions i nomenclatures precises on la il·lustració és element essencial. Es tracta d'una obra de referència imprescindible, sobre tot en el moment

actual en el que els estudis de la biodiversitat i de la seva organització ecosistèmica són bàsics per afrontar el futur de la nostra espècie sobre el planeta.

El 1959 fou president de la Societat d'Història Natural de les Balears i també fou dirigent del Grup Autonomista i Socialista de les Illes, un partit polític nacionalista defensor de l'autogovern de les Illes.

Pere Oliver Reus

La versió original d'aquesta necrològica es publicà a la Web del IEO el passat 28 d'agost <https://ieo.csic.es/bitacora/miquel-duran-i-ordinana-1930-2026/> i l'autor, amablement, l'ha traduït al català i autoritzat per a la seva publicació en el Bolletí de la Societat d'Història Natural de les Balears.